

Koncesja w publicznym prawie gospodarczym

Rola i wykorzystanie aktu administracyjnego w celu sprawnego, zgodnego z interesem publicznym funkcjonowania gospodarki nie budzi dziś poważniejszych zastrzeżeń. Sytuacja prawna przedsiębiorcy w obszarze prawa gospodarczego publicznego kształtowana jest instrumentami właściwymi prawu publicznemu. Jako część tego prawa publiczne prawo gospodarcze zawiera normy, regulujące stosunki zachodzące między organami państwa a podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą.

Tradycyjnie normy prawa publicznego to te upoważniające do wydania aktów władczych, ingerujących w sferę praw bądź obowiązków jednostki. Stosowanie aktów indywidualnych wobec podmiotów gospodarczych wynika z powinności, jakie państwo ma wobec gospodarki¹.

Wśród licznych i różnorodnych działań prawnych, wstępujących w toku wykonywania administracji publicznej (gospodarczej), na szczególną uwagę zasługują różnego rodzaju pozwolenia administracyjne, umożliwiające podjęcie niektórych kategorii działalności gospodarczej, której wykonywanie ma szczególny związek z interesem publicznym.

Do aktów, mających wyjątkowo bogatą tradycję w doktrynie prawa administracyjnego oraz szerokie zastosowanie w praktyce działań administracji publicznej w wielu krajach europejskich, należą koncesje². O znaczeniu tych szczególnych decyzji niech świadczy miejsce, jakie zajmują one w twórczości Tadeusza Bigi oraz większości jego następców w nauce prawa administracyjnego gospodarczego.

¹ Zob. K. Kiczka, *Administracyjnoprawne środki kształtowania sytuacji prawnej przedsiębiorców*, [w:] A. Borkowski, A. Chełmoński, M. Guziński, K. Kiczka, L. Kieres, T. Kocowski, M. Szydło, *Administracyjne prawo gospodarcze*, Wrocław 2009, s. 342.

² Na ten temat zob. zwłaszcza J. Buzek, *Administracja gospodarstwa społecznego – wykłady z zakresu nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego*, Lwów 1913; T. Bigo, *Związki publiczno-prawne w świetle ustawodawstwa polskiego*, Warszawa 1928; oraz *idem*, *Prawo administracyjne. Część I. Instytucje ogólne. Opracowane przez Dr. Władysława Kawkę, Adiunkta U. Wr. na podstawie wykładów uniwersyteckich prof. dr. T. Bigo*, Wrocław 1948; A.B. Walawski, *Pozwolenia i koncesje w prawie polskim*, Wilno 1939; B. Jaworska, *Charakter prawny koncesji na działalność gospodarczą*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1994, nr 3 i 4; C. Kosikowski, *Koncesje w prawie polskim*, Kraków 1996; D.R. Kijowski, *Pozwolenia w administracji publicznej*, Białystok 2000; M. Waligórski, *Administracyjna regulacja działalności gospodarczej. Problemy prawne reglamentacji*, Poznań 1998 oraz *idem*, *Koncesje na działalność gospodarczą w prawie polskim*, Poznań 2009; T. Kocowski, *Reglamentacja działalności gospodarczej w polskim administracyjnym prawie gospodarczym*, Wrocław 2009.

Profesor T. Bigo rozważał szczególną sytuację koncesji w kontekście pozwoleń administracyjnych, które uznawał zgodnie z powszechnie przyjętą teorią O. Mayera, jako akty uchylające ogólny zakaz ustawowy wykonywania pewnej działalności gospodarczej. Autor napisał:

„[...] pozwolenie administracyjne, inaczej zwane pozwoleniem policyjnym, nie rozszerza naturalnej sfery działalności jednostek, tylko uchyla w odniesieniu do konkretnych osób pewne zakazy ustawowe. Tu należą pozwolenia przemysłowe [...]. Za pomocą tych aktów władza administracyjna stwierdza, że w konkretnym przypadku nie zachodzi przeszkoda z punktu widzenia porządku publicznego do rozwijania przez jednostkę pewnej działalności. Jest to uchylenie zakazu, krępującego wolność [...]”³.

Pośród tych różnorodnych pozwoleń T. Bigo wyróżnił koncesje jako szczególną kategorię aktów administracyjnych. Podkreślił konstytutywny charakter koncesji jako aktów tworzących określone, nowe uprawnienia po stronie jednostki, będącej jej adresatem. Jak twierdził, w przypadku koncesji mamy do czynienia nie tylko z uchyleniem zakazu wykonywania pewnych kategorii działalności „[...] lecz także z nadaniem jednostce pewnych praw o charakterze publicznym [...]”. Koncesje odznaczają się zdaniem autora tym, że stwarzają władztwo prawne. „[...] Władztwo prawne, jakie powstaje przez udzielenie koncesji [...] wykracza poza granice naturalnej wolności jednostki. To nie jest tylko uchylenie zakazu ustawowego [...] lecz nadanie jednostce uprawnień bądź z zakresu władzy publicznej, przez co koncesjonariusz staje się podmiotem administracji, bądź kwalifikacji prawnej, które nie leżą w sferze naturalnych właściwości człowieka [...]”⁴. W powyższym autor wskazuje podstawowe cechy charakterystyczne tzw. koncesji klasycznej typu francuskiego. Koncesjonariusze, wykonując wynikające z tych koncesji uprawnienia nie tylko (w sposób uprawniony), prowadzili określoną działalność gospodarczą, ale jednocześnie byli zobowiązani i uprawnieni do realizacji konkretnie określonych zadań publicznych. Koncesje upoważniały bowiem podmioty prywatne do działania w sferze zadań administracji publicznej, która w drodze decyzji przekazywała koncesjonariuszowi część tej administracji, aby wykonywał on ją we własnym imieniu⁵. Wykonywanie przez koncesjonariusza zadań publicznych dotyczyło w szczególności działalności gospodarczej użytecznej publicznie, zaspokajającej podstawowe potrzeby społeczne. Właśnie w celu efektywnego realizowania zadań administracji publicznej w zaspokajaniu potrzeb zbiorowych koncesjonariusz bywał wyposażony w określone uprawnienia (kompetencje) władcze, dające mu możliwość posługiwania się takimi

³ T. Bigo, *Prawo administracyjne...*, s. 124.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Por. M. Szydło, *Koncepcja koncesji w ujęciu klasycznym i jej recepcja w prawie polskim*, „Państwo i Prawo” 2004, z. 5, s. 48.

instrumentami działania, które ze swej natury zastrzeżone są dla organów administracji publicznej. T. Bigo nie pozostawił w tej sprawie wątpliwości, stwierdzając jednoznacznie: „[...] koncesja wyróżnia się [...] tym, że przedsiębiorstwo użyteczności publicznej otrzymuje na jej podstawie prawa o charakterze władczym [...]. Koncesja *sensu stricto* występuje na ograniczonym terenie administracyjnym. Jest to akt administracyjny, nadający przedsiębiorstwu, mającemu charakter użyteczności publicznej uprawnienia z zakresu władzy publicznej (władztwa administracyjnego) i odnosi się najczęściej do działań, stanowiących przedmiot wyłączności państwa [...]”⁶.

Stwierdzenie to koresponduje z poglądami T. Bigo zawartymi w monografii *Związki publiczno-prawne w świetle ustawodawstwa polskiego*, opublikowanej ponad 20 lat wcześniej, bo w roku 1928. Autor uznawał bowiem koncesjonowanie działalności gospodarczej za swoistą formę decentralizacji. Pisał wówczas: „[...] Inny typ decentralizacji przedstawiają we francuskim systemie – przedsiębiorstwa koncesjonowane, które służą zaspokojeniu potrzeb ogółu. Koleje żelazne np. nie przestają być «służbą publiczną», gdy są oddane prywatnemu przedsiębiorcy do eksploatacji. Odnosi się to także do wszystkich innych «służb publ.», które mogą być przedmiotem koncesji [...]. Coraz więcej utrwała się pogląd, że przedmiotem koncesji jest «służba publiczna». Koncesjonowane przedsiębiorstwa są szczególną formą administracji publicznej; wykonują ją mianowicie jednostki [...], które nie są funkcjonariuszami publ., nie podlegają zatem władzy hierarchicznej rządu. Na sytuację prawną koncesjonariusza [...] składają się prawa i obowiązki określone w akcie koncesyjnym. Najważniejszym jest obowiązek zapewnienia stałego i nieprzerwanego funkcjonowania «służb publ.» [...]”⁷.

To jakże uzasadnione stwierdzenie jest podnoszone w wielu pracach uczniów Profesora.

A. Błaś 80 lat później napisał, że współczesne prawo administracyjne – na niepotykaną wcześniej skalę – stworzyło podstawy do powierzenia wykonywania zadań publicznych podmiotom prywatnym. Mając na myśli powierzanie zadań administracyjnych prywatnym przedsiębiorcom, zauważył, że wykonują oni te zadania w ramach własnych celów statutowych i ustawowej samodzielności. W tej zaś sytuacji „[...] organy administracyjne nie mogą uwolnić się od sprawowania nadzoru nad przebiegiem wykonywania zadań publicznych, muszą mieć możliwość władczej ingerencji w przypadku zaistnienia nieprawidłowości w wykonywaniu tych zadań [...]”⁸.

⁶ T. Bigo, *Prawo administracyjne...*, s. 125.

⁷ *Idem*, *Związki publiczno-prawne w świetle ustawodawstwa polskiego*, Warszawa 1928, s. 164–165.

⁸ A. Błaś, *Prawo administracyjne wobec przemian we współczesnym państwie prawnym*, [w:] J. Boć, A. Chajbowicz (red.), *Nowe problemy badawcze w teorii prawa administracyjnego*, Kolonia Limited 2009, s. 40.

Problematyka nadzoru w prawie administracyjnym, a w szczególności nadzoru koncesyjnego, zajmuje wiele miejsca w pracach badawczych A. Chełmońskiego. Autor zwrócił uwagę na rolę nadzoru jako funkcji państwa wobec podmiotów działalności gospodarczej, z określonych powodów reglamentowanej. Stwierdził, że działalność przedsiębiorcy koncesjonowanego różni się od pozostałych głównie tym, że obok powszechnie obowiązującego prawa, na sytuację prawną koncesjonariusza w znaczącym stopniu wpływa norma indywidualna. Normy te określa jako kształtujące. „[...] Stanowią one fragment otoczenia prawnego przedsiębiorstwa, a ich skutkiem jest ograniczenie wolności gospodarczej jednostki w imię dobra publicznego, realizowanego przez podmiot władzy publicznej [...]”⁹.

A. Chełmoński zaliczył koncesje do kategorii zezwoleń kwalifikowanych o charakterze uprawniającym. Jednocześnie przyznał, że sama decyzja koncesyjna, obok uprawnienia do wykonywania określonej kategorii działalności gospodarczej, zawiera postanowienia co do sposobu wykonania owego uprawnienia. Te zaś formułują po stronie adresata określone obowiązki zachowań zgodnych z normami kształtującymi. Obowiązek dbałości o zachowanie koncesjonariusza zgodne z normą kształtującą ciąży niewątpliwie na organie koncesyjnym. Uruchamia to swoisty układ nadzoru, którego celem jest spowodowanie, by zachowanie przedsiębiorcy było zgodne z prawem, a zatem z tworzącymi określony wzorzec normami kształtującymi.

Autor wyróżnił dwa rodzaje nadzoru reglamentacyjnego. Pierwszy z nich to nadzór zapobiegawczy, który obejmuje stany faktyczne lub działania przygotowawcze przed dopuszczeniem do podjęcia działalności gospodarczej, a drugi – nadzór bieżący, który wykonuje organ koncesyjny wobec zachowań przedsiębiorców, w toku już podjętej działalności koncesjonowanej.

Prawne formy reglamentacji, a w tym koncesje, stały się przedmiotem wnikliwej analizy dokonanej przez T. Kocowskiego w obszernej monografii *Reglamentacja działalności gospodarczej w polskim administracyjnym prawie gospodarczym*¹⁰. Autor dokonał analizy poglądów prezentowanych w XIX- i XX-wiecznej literaturze przedmiotu, obrazując zarówno pochodzenie koncesji, jak i ewolucję poglądów związanych z określeniem jej istoty oraz struktury prawnej tych aktów.

Odnosząc się do polskich początków koncesji, autor zauważył, iż przyjęta w Polsce koncepcja spowodowała, że koncesję traktowano jako akt administracyjny, przysparzający jednostce zupełnie nowe prawo podmiotowe i jednocześnie dający możliwość wykonywania określonej działalności gospodarczej, która nie wynikała ze sfery

⁹ A. Chełmoński, *Nadzór policyjny i reglamentacyjny w administracyjnym prawie gospodarczym*, [w:] A. Borkowski, A. Chełmoński, M. Guziński, K. Kiczka, L. Kieres, T. Kocowski, M. Szydło, *op. cit.*, Wrocław 2009, s. 516.

¹⁰ T. Kocowski, *op. cit.*, s. 270.

przynależnych jej, naturalnych praw wolnościowych. Ponadto, dawała możliwość prawną rozporządzania tym, co należało do władzy publicznej.

Autor podkreślił, że wydanie decyzji koncesyjnej poprzedzał proces sprawdzania, czy podmiot ubiegający się o jej wydanie może wykonywać tę działalność, nie naruszając bezpieczeństwa państwa lub interesu publicznego.

To stwierdzenie koresponduje z poglądem T. Bigi oraz późniejszymi tezami A. Chełmońskiego, zwraca bowiem uwagę na aspekt kontroli i nadzoru wykonywanego przez organ koncesyjny z punktu widzenia ochrony interesu publicznego. W dalszej części rozważań autor podkreślił, że mocą koncesji nadawano jednostce władzę nad pewną częścią administracji publicznej, rozumianej jako działalność służebna wobec potrzeb ogółu, co związane było z prowadzeniem przedsiębiorstwa publicznego¹¹.

Przywołał on tu poglądy innego z uczniów T. Bigi – J. Jeżewskiego, dostrzegającego w instytucji koncesji instrument, który na gruncie aktualnych dziś regulacji prawnych wpisuje się w proces prywatyzacji zadań publicznych. Według tego autora koncesja stanowi „[...] rozszerzenie udziału osób prywatnych w realizacji zadań interesu publicznego [...]”¹², a nawet jest prywatyzacją wykonania zadań publicznych, bowiem decyduje o dopuszczeniu prywatnych przedsiębiorców do realizacji zadań publicznych.

Odnosząc się do ewolucji instytucji koncesji oraz jej wykorzystania w regulacjach ustawowych po roku 1945, T. Kocowski znów odwołał się do dorobku T. Bigi, który w swej pracy *Administracja przemysłu, handlu i górnictwa* zwrócił uwagę na wzrost zastosowania koncesji jako prawnej formy reglamentacji w latach 1945–1951. Napisał w niej, że w okresie tym nastąpiło „[...] gwałtowne rozszerzenie przymusu koncesyjnego [...]”¹³, co miało na celu szersze poddanie nadzorowi państwa i utrudnienie dostępu do wykonywania swobodnej działalności gospodarczej.

Jak można zauważyć, w pierwszym etapie tworzenia gospodarki nakazowo-rozdzielczej, koncesję wykorzystano do realizacji celu z założenia przeciwnego niż prywatyzacja zadań publicznych.

W latach 90. XX w. akcentowano, że na gruncie ustawy o działalności gospodarczej, koncesja jest aktem administracyjnym, mającym formę decyzji, różniącym się jednak w swej istocie od koncesji w rozumieniu klasycznym. Podkreślano wprawdzie, iż podjęcie określonej działalności gospodarczej, objętej koncesjonowaniem powoduje rezygnację państwa z wykonywania w tym zakresie swego dotychczasowego monopolu

¹¹ *Ibidem*, s. 272.

¹² J. Jeżewski, *Administracja pod rządem prawa cywilnego*, Wrocław 1974, s. 64, cyt. za: T. Kocowski, *op. cit.*, s. 272.

¹³ T. Bigo, *Administracja przemysłu, handlu i górnictwa*, [w:] M. Jaroszyński (red.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 1952, s. 70.

na rzecz koncesjonariusza¹⁴, a także to, że aktem koncesyjnym państwo – w pewnym zakresie – ceduje na jednostkę swe uprawnienia władcze¹⁵, jednakże celem podstawowym koncesji jest wyrażenie zgody (akceptacja) na podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej, która – z punktu widzenia ochrony interesu publicznego – zasługuje na szczególną uwagę państwa.

M. Szydło, przedstawiciel najmłodszego pokolenia wrocławskich administratywi-
stów, podjął się w swych pracach analizy obecnych regulacji ustawowych, odnoszących się do reglamentacji działalności gospodarczej, z wykorzystaniem instytucji koncesji¹⁶. Postawił on m.in. pytanie, czy w prawie polskim występują koncesje, które nie tylko uprawniają do prowadzenia określonej działalności gospodarczej, lecz – tak jak to miało miejsce w okresie międzywojennym w przypadku koncesji klasycznych – uprawniają i zobowiązują do wykonywania zadań publicznych. Z entuzjazmem odniósł się on do instytucji koncesji komunalnej, którą rozumie jako upoważnienie ze strony organu administracji publicznej wobec podmiotu prywatnego, do wykonywania określonych zadań publicznych i jednoczesnego czerpania z tego tytułu korzyści majątkowych¹⁷. Upatruje w takim rozwiązaniu znaczącą możliwość wykonywania zadań o charakterze użyteczności publicznej przy obopólnych korzyściach, zarówno dla prywatnego przedsiębiorcy, jak i dla zaspokojenia potrzeb publicznych. Koncesja gwarantuje bowiem wykonywanie zadań publicznych, będących niewątpliwie obowiązkiem współczesnej administracji (w szczególności gminy) na gwarantowanym przez koncesjonata (wykonującego nadzór) poziomie. Autor wskazał także potencjalne możliwości wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w tzw. sektorach infrastrukturalnych gospodarki, zwłaszcza w energetyce i telekomunikacji. Działalność w tych strategicznych obszarach związana jest ściśle z interesem publicznym i wymaga określonego nadzoru ze strony państwa, co ogranicza poddanie jej w pełni wolnościowym prawom rynku. Z drugiej zaś strony, realizowanie tej kategorii zadań przez podmioty publiczne rodzi obawy co do efektywności ekonomicznej, stąd koncesjonowanie przedsiębiorcy prywatnego wydaje się uzasadnione zarówno z punktu widzenia ochrony interesu publicznego, jak i ekonomicznego.

Autor widzi podobieństwo zachodzące między koncesjami tak rozumianymi a koncesją analizowaną przez T. Bigę. Koncesje komunalne oraz w sferze infrastrukturalnej, podobnie jak koncesja klasyczna, mają gwarantować, że powierzone koncesjonariuszowi

¹⁴ Por. A. Wasilewski, *Ustawa z 1988 r. o działalności gospodarczej. Wstępna charakterystyka rozwiązań prawnych*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1989, nr 3, s. 75.

¹⁵ T. Kocowski, *op. cit.*, s. 273.

¹⁶ M. Szydło, *Koncepcja koncesji...*, s. 46–56; *idem*, *Udzielanie koncesji na działalność gospodarczą*, [w:] *Prawo do dobrej administracji*. Materiały ze Zjazdu Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Warszawa-Dębe, 23–25 września 2002 r., Warszawa 2003, s. 651–665.

¹⁷ C. Banasiński, M. Kulesza, *Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz*, Warszawa 2002, s. 49, cyt. za M. Szydło, *Koncepcja koncesji...*, s. 53.

gospodarczo-publiczne zadania będą przez niego realizowane zgodnie z normami kształtującymi. Idzie tutaj przede wszystkim o ciągłe i nieprzerwane wykonywania reglamentowanej działalności gospodarczej oraz świadczenie usług na założonym, wysokim poziomie jakościowym¹⁸.

Zarówno w poglądach XIX- i XX-wiecznej nauki prawa administracyjnego, jak i dziś, nietrudno dostrzec trudności z jednoznacznym określeniem istoty koncesji. Niewątpliwie wynika to w dużej mierze z braku pozytywnej definicji, której w przepisach prawa nigdy nie sformułowano. Tym samym, pojęcie koncesji wciąż kształtowane jest na gruncie doktryny prawa administracyjnego oraz judykatury. Wydaje się uzasadnione stwierdzenie, iż obecnie sam ustawodawca przez niekonsekwentny dobór kategorii działalności gospodarczej poddanych koncesjonowaniu przyczynia się w kolejnych regulacjach prawnych do destrukcji wypracowanej przez doktrynę systematyki aktów reglamentacyjnych.

Bibliografia

- Banasiński C., Kulesza M., *Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz*, Warszawa 2002.
- Bigo T., *Administracja przemysłu, handlu i górnictwa*, [w:] M. Jaroszyński (red.), *Prawo administracyjne*, Warszawa 1952.
- Bigo T., *Prawo administracyjne. Część I. Instytucje ogólne. Opracowane przez Dr. Władysława Kawkę, Adiunkta U.Wr. na podstawie wykładów uniwersyteckich prof. dr. T. Bigo*, Wrocław 1948.
- Bigo T., *Związki publiczno-prawne w świetle ustawodawstwa polskiego*, Warszawa 1928.
- Błaś A., *Prawo administracyjne wobec przemian we współczesnym państwie prawnym*, [w:] J. Boć, A. Chajbowicz (red.), *Nowe problemy badawcze w teorii prawa administracyjnego*, Kolonia Limited 2009.
- Buzek J., *Administracja gospodarstwa społecznego – wykłady z zakresu nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego*, Lwów 1913.
- Chelmoński A., *Nadzór policyjny i reglamentacyjny w administracyjnym prawie gospodarczym*, [w:] A. Borkowski, A. Chelmoński, M. Guziński, K. Kiczka, L. Kieres, T. Kocowski, M. Szydło, *Administracyjne prawo gospodarcze*, Wrocław 2009.
- Jaworska B., *Charakter prawny koncesji na działalność gospodarczą*, „Przeгляд Ustawodawstwa Gospodarczego” 1994, nr 3 i 4.
- Jeżewski J., *Administracja pod rządem prawa cywilnego*, Wrocław 1974.

¹⁸ M. Szydło, *Koncepcja koncesji...*, s. 54.

- Kiczka K., *Administracyjnoprawne środki kształtowania sytuacji prawnej przedsiębiorców*, [w:] A. Borkowski, A. Chełmoński, M. Guziński, K. Kiczka, L. Kieres, T. Kocowski, M. Szydło, *Administracyjne prawo gospodarcze*, Wrocław 2009.
- Kijowski D., *Pozwolenia w administracji publicznej*, Białystok 2000.
- Kocowski T., *Reglamentacja działalności gospodarczej w polskim administracyjnym prawie gospodarczym*, Wrocław 2009.
- Kosikowski C., *Koncesje w prawie polskim*, Kraków 1996.
- Szydło M., *Koncepcja koncesji w ujęciu klasycznym i jej recepcja w prawie polskim*, „Państwo i Prawo” 2004, z. 5.
- Szydło M., *Udzielanie koncesji na działalność gospodarczą*, [w:] *Prawo do dobrej administracji. Materiały ze Zjazdu Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Warszawa-Dębe, 23–25 września 2002 r.*, Warszawa 2003.
- Walawski A., *Pozwolenia i koncesje w prawie polskim*, Wilno 1939.
- Waligórski M., *Administracyjna regulacja działalności gospodarczej. Problemy prawne reglamentacji*, Poznań 1998.
- Waligórski M., *Koncesje na działalność gospodarczą w prawie polskim*, Poznań 2009.
- Wasilewski A., *Ustawa z 1988 r. o działalności gospodarczej. Wstępna charakterystyka rozwiązań prawnych*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1989.

* * *

Streszczenie: W opracowaniu podjęto próbę przedstawienia poglądów T. Bigi na rolę indywidualnego aktu administracyjnego wobec podmiotów wykonujących działalność gospodarczą. T. Bigo w swych pracach dokonywał wnikliwej analizy instytucji koncesji w kontekście oddziaływania państwa na gospodarkę w trybie pozwoleń administracyjnych.

Podstawowym zadaniem opracowania jest ukazanie poglądów przedstawicieli wrocławskiej szkoły administratywistyki, odnoszących się do problematyki koncesjonowania działalności gospodarczej. Szczególną uwagę poświęcono tym badaczom zagadnienia, którzy uwzględniając poglądy T. Bigi, poddali analizie ich ewolucję na przestrzeni ostatnich dekad, formułując własne poglądy, odnoszące się do roli koncesji we współczesnej gospodarce.

Słowa kluczowe: akt administracyjny, koncesja, administracja publiczna, gospodarka, interes publiczny.